

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 4 listopada 1964 r.

w sprawie ewidencji i rejestracji pojazdów samochodowych i przyczep (naczep) oraz trolejbusów.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 295), art. 2 pkt 4 dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o organizacji administracji i gospodarki motoryzacyjnej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 7, poz. 58) oraz §§ 126 i 133 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 61, poz. 295) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Sposób prowadzenia ewidencji i rejestracji pojazdów samochodowych i przyczep (naczep) oraz trolejbusów określa instrukcja stanowiąca załącznik do zarządzenia.

2. Wzory dokumentów i druków stosowanych przy ewidencji i rejestracji pojazdów wymienionych w ust. 1 określają odrębne przepisy, ogłaszane w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych.

§ 2. 1. Właściwe do spraw komunikacji organy prezydentów rad narodowych mają prawo wglądu w prowadzoną przez jednostki gospodarki uspołecznionej ewidencję pojazdów.

2. Upoważnieni pracownicy Ministerstwa Komunikacji dokonują na terenie całego Państwa kontroli ewidencji po-

jazdów we właściwych do spraw komunikacji organach prezydentów rad narodowych oraz jednostkach gospodarki uspołecznionej.

§ 3. Tracą moc:

- 1) zarządzenie nr 222 Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 4 lipca 1953 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji o ewidencji pojazdów mechanicznych (z późniejszymi zmianami),
- 2) zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 4 lipca 1953 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji o prowadzeniu ewidencji pojazdów mechanicznych przez jednostki organizacyjne administracji państwowej, gospodarki uspołecznionej, organizacji politycznych i społecznych (Monitor Polski z 1953 r. Nr A-77, poz. 923, z 1956 r. Nr 6, poz. 52 i z 1957 r. Nr 91, poz. 541);
- 3) zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 9 października 1958 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji o prowadzeniu książki pojazdu mechanicznego (Monitor Polski Nr 84, poz. 481).

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1965 r.

Minister Komunikacji: *P. Lewiński*

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 4 listopada 1964 r. (poz. 369).

INSTRUKCJA W SPRAWIE EWIDENCJI I REJESTRACJI POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I PRZYCZEP (NACZEP) ORAZ TROLEJBUSÓW

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Instrukcja określa sposób prowadzenia ewidencji i rejestracji pojazdów samochodowych i przyczep (naczep) oraz trolejbusów, zwanych dalej „pojazdami”, przez właściwe w tych sprawach organy do spraw komunikacji prezydentów rad narodowych, zwane dalej „wydziałami komunika-

cji”, oraz dokonywania czynności w zakresie ewidencji pojazdów przez jednostki administracji państwowej, instytucji państwowych, gospodarki uspołecznionej, organizacji politycznych i społecznych, zwane dalej „jednostkami gospodarki uspołecznionej”.

§ 2. Dla celów ewidencji ustala się podział pojazdów na następujące rodzaje:

- 1) motocykle bez wózka,

- 2) motocykle z wózkiem,
 - 3) motocykle trójkołowe bagażowe,
 - 4) samochody osobowe,
 - 5) samochody osobowe terenowe,
 - 6) samochody sanitarne,
 - 7) autobusy o długości mniejszej niż 6 m,
 - 8) autobusy przegubowe,
 - 9) autobusy inne niż wymienione w pkt 7 i 8,
 - 10) samochody ciężarowe zwykłe (uniwersalne) o ładowności do 2 t włącznie,
 - 11) samochody ciężarowe zwykłe (uniwersalne) o ładowności powyżej 2 t do 5 t włącznie,
 - 12) samochody ciężarowe zwykłe (uniwersalne) o ładowności powyżej 5 t,
 - 13) samochody ciężarowe samowyladowcze (wywrotki) o ładowności do 5 t włącznie,
 - 14) samochody ciężarowe samowyladowcze (wywrotki) o ładowności powyżej 5 t,
 - 15) samochody ciężarowe furgony o ładowności do 2 t włącznie,
 - 16) samochody ciężarowe furgony o ładowności powyżej 2 t do 5 t włącznie,
 - 17) samochody ciężarowe furgony o ładowności powyżej 5 t,
 - 18) samochody ciężarowe terenowe o ładowności do 2 t włącznie,
 - 19) samochody ciężarowe terenowe o ładowności powyżej 2 t do 5 t włącznie,
 - 20) samochody ciężarowe terenowe o ładowności powyżej 5 t,
 - 21) samochody ciężarowe z nadwoziami specjalnymi (specjalizowane — służące do przewozu określonych rodzajów ładunków) o ładowności do 2 t włącznie,
 - 22) samochody ciężarowe z nadwoziami specjalnymi (specjalizowane — służące do przewozu określonych rodzajów ładunków) o ładowności powyżej 2 t do 5 t włącznie,
 - 23) samochody ciężarowe z nadwoziami specjalnymi (specjalizowane — służące do przewozu określonych rodzajów ładunków) o ładowności powyżej 5 t,
 - 24) samochody specjalne,
 - 25) ciągniki samochodowe siodłowe,
 - 26) ciągniki samochodowe balastowe,
 - 27) ciągniki rolnicze,
 - 28) ciągniki gąsienicowe,
 - 29) naczepy autobusowe,
 - 30) naczepy ciężarowe zwykłe o ładowności do 5 t włącznie,
 - 31) naczepy ciężarowe zwykłe o ładowności powyżej 5 t,
 - 32) naczepy ciężarowe furgony o ładowności do 5 t włącznie,
 - 33) naczepy ciężarowe furgony o ładowności powyżej 5 t,
 - 34) naczepy ciężarowe z nadwoziami specjalnymi (specjalizowane — służące do przewozu określonych rodzajów ładunków) o ładowności do 5 t włącznie,
 - 35) naczepy ciężarowe z nadwoziami specjalnymi (specjalizowane — służące do przewozu określonych rodzajów ładunków) o ładowności powyżej 5 t,
 - 36) naczepy specjalne,
 - 37) przyczepy autobusowe,
 - 38) przyczepy ciężarowe zwykłe o ładowności do 2 t włącznie,
 - 39) przyczepy ciężarowe zwykłe o ładowności powyżej 2 t do 5 t włącznie,
 - 40) przyczepy ciężarowe zwykłe o ładowności powyżej 5 t,
 - 41) przyczepy samowyladowcze (wywrotki) o ładowności do 5 t włącznie,
 - 42) przyczepy samowyladowcze (wywrotki) o ładowności powyżej 5 t,
 - 43) przyczepy ciężarowe furgony o ładowności do 2 t włącznie,
 - 44) przyczepy ciężarowe furgony o ładowności powyżej 2 t do 5 t włącznie,
 - 45) przyczepy ciężarowe furgony o ładowności powyżej 5 t,
 - 46) przyczepy ciężarowe z nadwoziami specjalnymi (specjalizowane — służące do przewozu określonych rodzajów ładunków) o ładowności do 2 t włącznie,
 - 47) przyczepy ciężarowe z nadwoziami specjalnymi (specjalizowane — służące do przewozu określonych rodzajów ładunków) o ładowności powyżej 2 t do 5 t włącznie,
 - 48) przyczepy ciężarowe z nadwoziami specjalnymi (specjalizowane — służące do przewozu określonych rodzajów ładunków) o ładowności powyżej 5 t,
 - 49) przyczepy specjalne,
 - 50) samochody elektryczne akumulatorowe,
 - 51) trolejbusy.
- § 3. Przy zaliczaniu pojazdów do odpowiednich rodzajów (§ 2) należy kierować się następującymi zasadami:
- 1) do samochodów osobowych terenowych zalicza się tylko samochody osobowe z napędem na dwie osie,
 - 2) do samochodów ciężarowych zwykłych (uniwersalnych) zalicza się samochody skrzyniowe z burtami lub bez (platformy), z oponą lub bez, które nie są przystosowane do przewozu tylko określonych rodzajów ładunków,
 - 3) do samochodów ciężarowych furgonów zalicza się samochody ciężarowe posiadające trwałą obudowę przestrzeni ładunkowej (ściany z drzwiami i dach),
 - 4) do samochodów ciężarowych terenowych zalicza się samochody ciężarowe zwykłe, które oprócz napędu na tylne koła mają również napęd na przednie koła,
 - 5) do samochodów ciężarowych z nadwoziami specjalnymi zalicza się samochody przeznaczone do przewozu tylko określonego rodzaju ładunków (ładunki stałe, sypkie, ciekłe lub w stanie gazowym), np.: cysterny, cementowozy, chłodnie, samochody asenizacyjne, meblowozy itp., nawet jeżeli posiadają urządzenia samowyladowcze,
 - 6) do ciągników samochodowych siodłowych zalicza się pojazdy samochodowe wyposażone w siodło do sprzęgania z naczepą,
 - 7) do ciągników samochodowych balastowych zalicza się pojazdy samochodowe zaopatrzone w balast służący do zwiększenia przyczepności i urządzenie sprzęgające z przyczepą,
 - 8) do ciągników rolniczych zalicza się pojazdy samochodowe przeznaczone ze względu na ich budowę w zasadzie do użytku łącznie ze sprzętem rolniczym i posiadające z reguły koła tylne większe od przednich,
 - 9) do ciągników gąsienicowych zalicza się pojazdy samochodowe przeznaczone do ciągnięcia przyczep lub sprzętu rolniczego, poruszające się na gąsienicach lub częściowo na gąsienicach i częściowo na kołach,
 - 10) do samochodów specjalnych zalicza się pojazdy samochodowe określone w przepisach dotyczących krajowego transportu drogowego,
 - 11) naczepy i przyczepy zalicza się do odpowiednich rodzajów pojazdów (zwykłe, ciężarowe z nadwoziami specjalnymi lub specjalne), kierując się tymi samymi zasadami, jakie stosuje się przy zaliczaniu pojazdów samochodowych do odpowiednich rodzajów pojazdów,
 - 12) samochody osobowo-towarowe, tzw. „combi” lub „station-wagon”, oznaczające się tym, że są pochodne pod względem budowy od samochodu osobowego, posiadają szyby boczne i są przeznaczone do przewozu osób i ładunków, a ich dopuszczalny ciężar całkowity nie jest większy niż 2 t, zalicza się do samochodów osobowych.

Rozdział 2.

Sposób prowadzenia ewidencji oraz czynności przy rejestracji i ewidencji pojazdów w wydziałach komunikacji.

§ 4. Wydziały komunikacji obowiązane są do:

- 1) założenia, prowadzenia i utrzymywania aktualnej ewidencji pojazdów,

- 2) przyjmowania zgłoszeń pojazdów do ewidencji i bieżącego dokonywania zmian w tej ewidencji, stosownie do zachodzących okoliczności,
- 3) sporządzania sprawozdań z ilości pojazdów według odrębnej instrukcji.

§ 5. Przy ujmowaniu w ewidencję i rejestracji pojazdów nowych i pojazdów pierwszy raz zgłaszanych wydział komunikacji dokonuje następujących czynności:

- 1) sprawdza prawidłowość i aktualność danych zawartych we „Wniosku o ujęcie w ewidencję, zarejestrowanie — dopuszczenie pojazdu do ruchu na drogach publicznych” oraz w załączonej „Karcie ewidencyjnej pojazdu”, które wypełnia właściciel pojazdu; jednostki gospodarki społecznej wypełniają kartę ewidencyjną pojazdu w dwóch egzemplarzach, z których drugi egzemplarz po sprawdzeniu przez wydział komunikacji otrzymują z powrotem dla prowadzonej przez siebie kartoteki;
- 2) dla pojazdów zgłaszanych tylko do ewidencji wpisuje zgłoszony wniosek do dziennika wpływu spraw i umieszcza go w teczce, w której przechowywane są razem wszystkie wnioski dotyczące pojazdów zgłoszonych tylko do ewidencji, a następnie wydaje właścicielowi pojazdu potwierdzenie zgłoszenia do ewidencji;
- 3) dla pojazdów rejestrowanych (dopuszczanych do ruchu na drogach publicznych):
 - a) wystawia dowód rejestracyjny lub pozwolenie czasowe na dopuszczenie pojazdu do ruchu na drogach publicznych,
 - b) wydaje tablice rejestracyjne, wpisując do „Skorowidza numerów rejestracyjnych pojazdów”, komu zostały wydane, a w stosunku do przyczep — wyznacza numer ewidencyjny, wpisując do skorowidza numerów ewidencyjnych, komu został przydzielony,
 - c) zakłada teczkę akt pojazdu, umieszczając na stronie tytułowej numer rejestracyjny pojazdu, a w stosunku do przyczep — numer ewidencyjny,
 - d) sprawdza uiszczenie składki obowiązkowego ubezpieczenia oraz opłaty terenowej;
- 4) dla pojazdów będących własnością jednostek gospodarki społecznej wystawia ponadto książkę pojazdu samochodowego, zwaną dalej „książką pojazdu”.

§ 6. 1. W razie zmiany właściciela pojazdu zarejestrowanego wydział komunikacji dokonuje następujących czynności:

- 1) sprawdza prawidłowość i aktualność danych zawartych w „Zgłoszeniu zmian dotyczących pojazdu” i w dowodzie własności lub przydziału (przekazania) pojazdu oraz sprawdza uiszczenie składki obowiązkowego ubezpieczenia i opłaty terenowej;
- 2) wystawia nowy dowód rejestracyjny lub pozwolenie czasowe na dopuszczenie pojazdu do ruchu na drogach publicznych;
- 3) dokonuje odpowiednich zmian w karcie ewidencyjnej pojazdu oraz w skorowidzu numerów rejestracyjnych lub ewidencyjnych pojazdu;
- 4) jeżeli właścicielem pojazdu jest jednostka gospodarki społecznej — dokonuje odpowiednich zmian w książce pojazdu i w karcie ewidencyjnej pojazdu znajdującej się w jednostce gospodarki społecznej;
- 5) umieszcza zgłoszenie zmian dotyczących pojazdu, dowód własności lub przydziału (przekazania) oraz dotychczasowy dowód rejestracyjny w teczce pojazdu.

2. Jeżeli zmiana dotyczy pojazdu zgłoszonego tylko do ewidencji, wydział komunikacji wykonuje czynności wymienione w ust. 1 pkt 1, 3 i 4, wystawia nowe potwierdzenie zgłoszenia do ewidencji i umieszcza zgłoszenie zmian doty-

czące pojazdu oraz stare potwierdzenie zgłoszenia do ewidencji w aktach.

3. Jeżeli zmiana właściciela połączona jest ze zmianą właściwości wydziału komunikacji, oprócz czynności wymienionych w ust. 1 wydział komunikacji:

- 1) wydaje tablice rejestracyjne lub wyznacza numer ewidencyjny pojazdu i zakłada teczkę akt;
- 2) występuje o nadesianie kompletnych akt i karty ewidencyjnej pojazdu do wydziału komunikacji, w którym pojazd był poprzednio zarejestrowany (ujęty w ewidencję) — zwracając tablice rejestracyjne lub zawiadamiając, że ze względu na zniszczenie — tablice rejestracyjne nie nadają się do dalszego użytku;
- 3) po otrzymaniu akt i karty ewidencyjnej pojazdu sprawdza kompletność akt i dokonuje odpowiednich zmian w karcie ewidencyjnej pojazdu.

4. Wydział komunikacji przekazujący akta przesyła je najpóźniej w terminie 30 dni licząc od daty otrzymania wystąpienia o nadesianie akt i skreśla pojazd ze swojej ewidencji.

§ 7. 1. W razie zgłoszenia zmian dotyczących:

- 1) miejsca stałego postoju (garażowania) pojazdu;
 - 2) adresu właściciela, nazwy zakładu pracy, instytucji, przedsiębiorstwa itp. lub przynależności resortowej;
 - 3) charakterystycznych cech pojazdu zamieszczonych w karcie ewidencyjnej pojazdu
- wydział komunikacji dokonuje odpowiednich czynności określonych w § 6 zależnie od tego, czy zmiana wymaga wydania nowych tablic rejestracyjnych lub wyznaczenia nowego numeru ewidencyjnego, czy też pojazd oznaczony będzie nadal w sposób dotychczasowy.

2. W razie zniszczenia lub zagubienia potwierdzenia zgłoszenia do ewidencji lub dowodu rejestracyjnego wydział komunikacji wystawia wtórnik, czyniąc o tym odpowiednią adnotację w karcie ewidencyjnej pojazdu.

3. W razie stałego wycofania pojazdu z ruchu z powodu zniszczenia lub rozebrania pojazdu na części, wydział komunikacji skreśla pojazd z ewidencji i potwierdza zwrot tablic rejestracyjnych na unieważnionym dowodzie rejestracyjnym, który zwraca właścicielowi pojazdu, natomiast akta pojazdu oraz kartę ewidencyjną pojazdu przechowuje poza właściwą kartoteką przez okres 3 lat.

4. Jeżeli wycofanie pojazdu z ruchu jest czasowe, wydział komunikacji zatrzymuje dowód rejestracyjny i tablice rejestracyjne i wydaje właścicielowi pojazdu potwierdzenie zgłoszenia do ewidencji, wpisując w potwierdzeniu w rubryce „numer sprawy” — numer rejestracyjny pojazdu, a w stosunku do przyczep — numer ewidencyjny.

§ 8. 1. Z wypełnionych kart ewidencyjnych pojazdów wydział komunikacji układa kartotekę oddzielną dla pojazdów jednostek gospodarki społecznej i oddzielną dla pojazdów innych jednostek i osób fizycznych.

2. Kartoteka dzieli się na dwie części obejmujące:

- 1) część 1 — pojazdy zarejestrowane;
- 2) część 2 — pojazdy zgłoszone tylko do ewidencji oraz pojazdy wycofane z ruchu, a pozostające w ewidencji.

3. Karty ewidencyjne pojazdów jednostek gospodarki społecznej układa się w kartotece następująco:

- 1) według resortów (ministerstwa, centralne urzędy itp.) w kolejności alfabetycznej;
- 2) w ramach resortu — według przedsiębiorstw (jednostek);
- 3) w ramach przedsiębiorstwa (jednostki) — według rodzajów pojazdów, w kolejności podanej w § 2, a jeżeli chodzi o samochody, naczepy i przyczepy specjalne bądź

z nadwoziami specjalnymi — również według ich dostosowania (np. chłodnie, polewarki itp.);

4) w ramach określonego rodzaju pojazdów — według marek w kolejności alfabetycznej.

4. Kartotekę kart ewidencyjnych pojazdów jednostek gospodarki nie uspołecznionej i osób fizycznych układa się:

- 1) według rodzajów w kolejności podanej w § 2;
- 2) w ramach określonego rodzaju pojazdów — według nazw (nazwisk) właścicieli w kolejności alfabetycznej.

§ 9. W miastach, w których istnieje podział na wojskowe komendy rejonowe, kartoteka kart ewidencyjnych pojazdów jednostek gospodarki uspołecznionej powinna być układana w grupach odpowiadających podziałowi terytorialnemu na wojskowe komendy rejonowe, z zachowaniem w każdej grupie układu podanego w § 8.

§ 10. 1. Dla pojazdów ustalonych rodzajów, marek i typów należących do jednostek gospodarki uspołecznionej i podlegających klasyfikacji zgodnie z przepisami w sprawie badań technicznych (przeglądów) i klasyfikacji pojazdów samochodowych i przyczep (naczep) wydział komunikacji sporządza kwartalny wykaz zmian stanu ewidencyjnego pojazdów i przesyła do właściwej wojskowej komendy rejonowej w terminach:

- 1) do 15 kwietnia — za I kwartał;
- 2) do 15 lipca — za II kwartał;
- 3) do 15 października — za III kwartał.

2. Wykazu zmian za okres IV kwartału nie sporządza się.

3. Wykaz zmian powinien zawierać:

- 1) ilość pojazdów, jaka przybyła i ubyła z ewidencji danego wydziału komunikacji, z podaniem rodzajów, marek, typów i kategorii;
- 2) nazwy jednostek, w których zaistniały zmiany określone w pkt 1.

§ 11. Zmiany miejsca garażowania pojazdów, o których mowa w § 10 ust. 1, oraz zmiany nazw, adresów i przynależności resortowej jednostek gospodarki uspołecznionej posiadających takie pojazdy powinny być bieżąco zgłaszane przez wydziały komunikacji do wojskowych komend rejonowych.

§ 12. 1. Jeżeli pojazd ma być przeznaczony do ruchu, który nie ma charakteru normalnego używania pojazdu, wydział komunikacji na podstawie podania złożonego przez właściciela pojazdu, po pobraniu odpowiednich opłat, wydaje pozwolenie czasowe na dopuszczenie do ruchu pojazdu samochodowego ze znakami próbnymi oraz tablice ze znakami próbnymi.

2. Wydanie tablic ze znakami próbnymi wydział komunikacji rejestruje w książce ewidencyjnej tych tablic oraz

zaznacza na otrzymanym podaniu, jaki znak próbny został wydany, a następnie po potwierdzeniu przez właściciela pojazdu odbioru tablic ze znakami próbnymi umieszcza podanie we właściwej teczce.

§ 13. Akta ewidencyjne pojazdów należy przechowywać pod zamknięciem w sposób zabezpieczający je przed zniszczeniem lub zagubieniem.

Rozdział 3.

Czynności w zakresie ewidencji pojazdów, dokonywane przez jednostki gospodarki uspołecznionej.

§ 14. Czynności w zakresie ewidencji pojazdów, dokonywane przez jednostki gospodarki uspołecznionej, obejmują:

- 1) prowadzenie kartoteki kart ewidencyjnych pojazdów (§ 5 pkt 1);
- 2) prowadzenie książek pojazdu;
- 3) sporządzanie sprawozdań z ilości posiadanych pojazdów, według odrębnej instrukcji.

§ 15. 1. Karty ewidencyjne pojazdów układa się w kartotece:

- 1) według rodzajów pojazdów — w kolejności podanej w § 2, a jeżeli chodzi o samochody, naczepy i przyczepy specjalne bądź z nadwoziami specjalnymi — również według ich dostosowania (np. chłodnie, polewarki itp.);
- 2) w ramach określonego rodzaju pojazdów — według marek pojazdów w kolejności alfabetycznej.

2. Karty ewidencyjne pojazdów zgłoszonych tylko do ewidencji oraz wycofanych z ruchu, a pozostających w ewidencji, należy przechowywać oddzielnie w układzie podanym w ust. 1.

§ 16. 1. Karty ewidencyjne i książki pojazdów wycofanych z eksploatacji i przekazanych na złom lub rozebranych na części oraz sprzedanych osobom fizycznym lub jednostkom gospodarki nie uspołecznionej powinny być przechowywane poza właściwą kartoteką przez okres 3 lat.

2. W razie przekazania pojazdu innej jednostce gospodarki uspołecznionej należy przekazać również kartę ewidencyjną pojazdu i książkę pojazdu.

§ 17. Przy zgłaszaniu do wydziału komunikacji zmian dotyczących pojazdu, określonych w § 6 i 7, jednostki gospodarki uspołecznionej obowiązane są, oprócz potwierdzenia zgłoszenia do ewidencji lub dowodu rejestracyjnego i książki pojazdu, przedstawić również do aktualizacji kartę ewidencyjną pojazdu.

§ 18. Jednostki gospodarki uspołecznionej obowiązane są prowadzić książkę wyjazdów pojazdów zaopatrzonych w tablice ze znakami próbnymi.